

Üdvözöljük Thurgau kantonban!

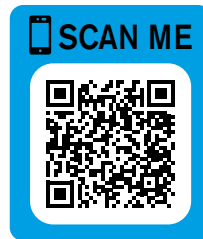
Információ új lakóinknak

Impresszum

Kiadás éve: 2021

Jelen kiadvány

- ▶ albán
- ▶ arab
- ▶ dari/perzsa
- ▶ német
- ▶ angol
- ▶ olasz
- ▶ északi kurd
- ▶ lengyel
- ▶ portugál
- ▶ román
- ▶ szerbhorvát
- ▶ szlovák
- ▶ spanyol
- ▶ tigrinya
- ▶ **magyar**

nyelveken áll rendelkezésre a www.migrationsamt.tg.ch/integration weboldalon, letölthető formában.

Szívélyesen üdvözljük!

Örömkre szolgál, hogy Thurgau kantonba költözött.

Dinamikus kantonban kíván letelepedni, amely egyrészt nyitott, másrészt azonban intézményeihez és hagyományaihoz is kö-

tődik. Az érintetlen természet, a kanton előnyös elhelyezkedése a Bodeni-tó mellett, a legkülönbözőbb iparterületeken aktív gazdaság és a szomszédos kantonokkal - Schaffhausen, Zürich és St. Gallen -, valamint a kantonhatárhoz közeli országokkal (Németország és Ausztria) kiépített szoros kapcsolatok teszik Thurgau kantont vonzó lakó- és munkahellyé. Reméljük, hogy Ön és kedves családja hamar jól érzi majd magukat gyönyörű kantonunkban, ahol a társadalmi élet és az egyesületi élet is szerfelett sokoldalú. Szívesen látjuk, vegyen Ön is részt ebben.

Örömkre szolgál, hogy a különböző népcsoportok kiváló viszonyt ápolnak egymással. Thurgau békés kanton; ahol különböző generációkból,

kultúrkörökből származó és eltérő szemléletmódú emberek barátságosan egymás mellett tudnak élni. Ez a képesség nem értetődik magától, hanem az alkalmazkodáshoz mindkét oldal részéről erőfeszítésekre van szükség. Mindenkitől elvárjuk, hogy mindennapjaink során embertársai felé toleranciával és figyelemmel viseltessen – országunknak és társadalmunknak ezek az alapvető értékei.

Jelen kiadványban rengeteg információt talál kantonunk életével és programkínálatával kapcsolatban. Tanulja meg a helyi nyelvet! Ez lesz a kulcs függetlenségéhez és az önállóságához. Javasoljuk is, hogy tapasztalja meg az együttléteket Thurgau kanton lakosaival. Ez a tapasztalat fogja segíteni Önt új környezetébe jobb megértésében, abban, hogy könnyebben integrálódjon, illetve hogy jól érezze magát.

Szívélyesen üdvözljük, számtalan felfedezést és izgalmas találkozásokat kívánunk Önnek.

Cornelia Komposch

Kormánytanácsos
Igazságügyi és Biztonsági Osztály

Együttélés Thurgau kantonban.....	6	Tömegközlekedés Kerékpárok és gyalogosok
Kanton, kerületek, települések		
Nyelv		
Integráció		
Külföldi lakosság		
Integrációs politika		
Helyi információk		
Betelepülés a kantonba.....	8	Munka.....
Ellenőrzőlista beutazás után		Munkahelyet találni
		Fizetés
		Felmondási védelem
		Adók
		Munkahelyi feszültségek
		A megkülönböztetés tilalma
		Feketemunka
Jogok és kötelezettségek.....	10	Gondoskodás/társadalombiztosítás.....
Alapvető értékek		Munkánélküli biztosítás
Uralkodó		Szociális segély
Jogok és kötelezettségek		Kötelező járulékok
Jogi korlátozások		Gondoskodás: 1. pillér
Nyelvi követelmények		Gondoskodás: 2. pillér
		Gondoskodás: 3. pillér
Kommunikáció.....	12	Egészség.....
Német nyelv tanulása		Betegség- és balesetbiztosítás
Svájci német nyelv tanulása		Orvosok
Interkulturális tolmácsolás		Egészségfejlesztés és megelőzés
Interkulturális könyvtár		Orvosi vészhelyzetek
		Fogászat/ Fogápolás
		Idős emberek, fogyatékkal élő személyek
Lakhatás.....	14	Házasságkötés, család.....
Lakást találni		Házasságkötés és családegyesítés
Háztartási és felelősségbiztosítás		Bejegyzett élettársi kapcsolatok
Rádió és televízió díjai		Kényszerházasság
Bérházban élni		Családtervezés, szexuális felvilágosítás
		Terhesség, szülés
Közlekedés.....	16	
Gépkocsik		
Magángépkocsik behozatala		
Vezetői engedély cseréje		

<p>Anyasági szabadság és anyasági segély Családi pótlékok A gyermekek és a fiatalok jogai Párkapcsolati és családi problémák Családon belüli erőszak</p>	
Nevelés/kötelező iskolai idő	33
<p>Népiskola Kiadvány: „Képzési lehetőségek Thurgau kantonban” Szülői felelősség Családi és iskolai kiegészítő gyermekfelügyelet Idegen anyanyelvű gyermekek Óvoda (a betöltött 4. életévtől) Általános iskola (6 éves kortól) Másodfokú képzés (12 éves kortól)</p>	
Pályaválasztás/áthidaló megoldások	36
<p>Pályaválasztási és tanulmányokkal kapcsolatos tanácsadás BIZplus pályázati segítségnyújtás Áthidaló megoldások Integrációs tanfolyamok Alacsony követelményszintű képzési ajánlat</p>	
Szakképzés/továbbképzést kínáló iskolák	38
<p>Szakmai alapképzés (15 éves kortól) Szakmai érettségi vizsga Középiskola (15 éves kortól) Felnőttek számára érettségét kínáló thurgau-schaffhauseni középiskola</p>	
Felsőfokú szakmai képzés/főiskolák/tovább- képzés	40
<p>Felsőfokú szakmai képzés Főiskolák Tanulmányi és képzési hozzájárulások Külföldi diplomák és tanulmányok elismerése Felnőttek továbbképzése</p>	
Környezetvédelem	42
<p>A táj gondozása és védelme A közterületek ápolása Hulladékgyűjtés Hulladék-újrahasznosítás Újra nem hasznosítható hulladékok</p>	
Szociális élet és egyesületek	44
<p>Kultúra Sport Túrázás, kerékpározás, görkorcsolyázás Egyesületek Közhasznú elkötelezettség Vallás</p>	
Részvétel a politikai életben	48
<p>Közvetlen demokrácia Politikai szervek Három politikai szint Külföldi személyek politikai jogai A politikai részvétel más formái Állampolgárság megszerzése</p>	
Hasznos címek	51

Kanton, kerü- lek, települések

Thurgau kanton a Svájci Államszövetség 26 kantonjának egyike. Kerekén 282.000 lakosa van (2020. évi népszámlálás), akik öt kerület 80 településén élnek. A kanton fővárosa Frauenfeld, 25.800 lakossal (2020. évi népszámlálás).

Nyelv

Svájcban négy hivatalos nyelvet használnak: német, francia, olasz és rétoromán nyelven beszélnek. Thurgau kanton Svájc német nyelvű régiójához tartozik. A hivatali és az írott nyelvben Svájc német nyelvű területén az irodalmi német nyelvet használják. A hétköznapokban a svájci német nyelvet beszélik. Svájc német nyelvű területén számtalan különböző svájci német dialektust használnak; részben eltérő szókinccsel.

Integráció

Az integráció olyan társadalmi folyamat, amely a szövetségi alkotmányban foglalt jogosultságokon és kötelezettségeken alapszik. Az integráció célja, hogy minden népcsoport számára lehetővé tegye a gazdasági és társadalmi életben való részvételt. Az integráció támogatásának alapelve a «támogatás és elvárás», különösen a nyelvtanulást, a szakmai előrehaladást és a szociális életben való részvételt segítjük elő.

-
- ▶ www.tg.ch
 - ▶ www.thurgaubodensee.ch

Külföldi lakosság

Thurgau kantonban a külföldi nemzetiségű személyek aránya mintegy 25,2%. A külföldi lakosság 140 országból származik, túlnyomórészt Európából (94%), 72% az Európai Unióból (2020. év végi népszámlálás).

Integrációs politika

Az együttélés elősegítése érdekében a thurgauai hatóságok aktív integrációs politikát folytatnak. A thurgauai közösség jelentős hányada csatlakozott a regionális integrációs kompetenciaközpontokhoz; ezek a nyelvtanulásban, valamint a szakmai és szociális integrációban folytatnak tanácsadást a bevándorlók számára. Megkülönböztetéssel kapcsolatos tanácsadást is végeznek.

Helyi információk

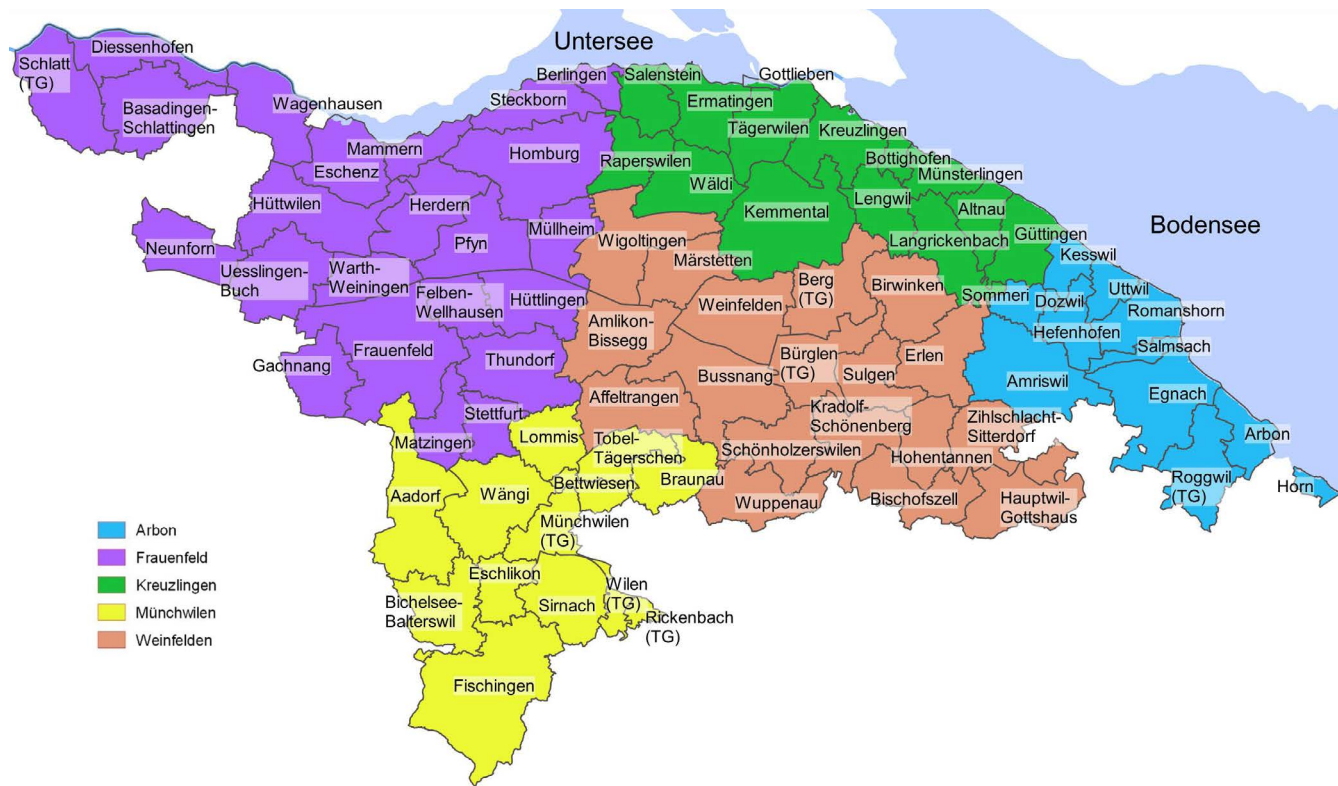
- ▶ [3] Frauenfeld kerület integrációs kompetenciaközpontja
- ▶ [4] Kreuzlingen kerület integrációs kompetenciaközpontja
- ▶ [5] Weinfelden kerület integrációs kompetenciaközpontja
- ▶ [6] Oberthurgau régió integrációs kompetenciaközpontja
- ▶ [7] Romanshorn integrációs szakosztálya
- ▶ [8] Amriswil integrációs szakosztálya
- ▶ [9] Arbon integrációs szakosztálya

▶ www.migraweb.ch

▶ www.ch.ch

Ha svájci tartózkodása során munkát kíván végezni, vagy három hónapnál hosszabb ideig az országban tartózkodik, tartózkodási engedélyre van szüksége. A kérvényt lakóhelye illetékes népességyilvántartó hivatalánál kell benyújtani.

Ellenőrzőlista beutazás után

Közvetlenül beutazás után

- ❑ Bejelentkezés a lakóhelye szerinti népességnyilvántartó hivatalban (14 napon belül)
- ❑ Magával hozott vagyontárgyai elvámolása
- ❑ Gyermek bejelentése a népiskolába
- ❑ Betegség- és balesetbiztosítás megkötése
- ❑ Bank- vagy postai számla nyitása
- ❑ Jelentkezés német nyelvtanfolyamra

Az első hónapban

- ❑ Betegbiztosításról szóló igazolás beküldése a népességnyilvántartó hivatalba
- ❑ A külföldön élő gyermekek után érvényesíthető családi pótlékra való jog tisztázása
- ❑ Telefon, TV, internet, mobiltelefon bejelentése

Egy éven belül

- ❑ Vezetői engedély cseréje
- ❑ Gépkocsi-biztosítás megkötése
- ❑ Gépkocsi levizsgáztatása
- ❑ Gépkocsirendszám cseréje

Ajánlott

- ❑ Háztartási biztosítás megkötése
- ❑ Privát felelősségbiztosítás megkötése
- ❑ Jogvédelmi biztosítás megkötése
- ❑ Prémium kedvezményre való jog tisztázása
- ❑ Információszerzés a települési önkormányzatnál az egyesületi, sport- és kulturális tevékenységekről

Alapvető értékek

A kanton egyik fő célja a közjólét és az egyéni fejlődés támogatása. Különösen azt biztosítja azonban, hogy betartsák az érvényes jogot, a szövetségi alkotmány alapvető értékeit, a közbiztonságot és a rendet. A kanton csak akkor avatkozhat be, ha arra az alkotmány vagy a törvények felhatalmazzák. A kanton szervezete a hatalommegosztás alapelvének felel meg.

Uralkodó

A nép az uralkodó. Hatalmát egyrészt közvetlenül, az alkotmányról és a törvényekről történő szavazással, másrészt pedig közvetett módon, az általa megválasztott hatóságok útján gyakorolja. A választók a települési hatóságokat, a kantoni kormányt (Kormánytanácsot), a kantoni parlamentet (Nagytanácsot), és Thurgau képviselőit választják be a szövetségi tanácsba.

Jogok és kötelezettségek

A kantonban élő minden személy köteles az alkotmányban és a törvényben előírt kötelezettségeinek eleget tenni: ilyen például az adófizetés, a gyermekek iskoláztatása stb. Ugyanakkor minden lakót megilletnek a demokratikus alapjogok, mint például a testi épséghez, a nemi egyenjogúsághoz, a megkülönböztetés tilalmához, a házassághoz, valamint a véleménynyilvánításhoz és vallásszabadsághoz való jog.

Thurgau kanton alkotmánya és a kanton további törvényei:

▶ www.rechtsbuch.tg.ch

Szövetségi törvények:

▶ www.fedlex.admin.ch

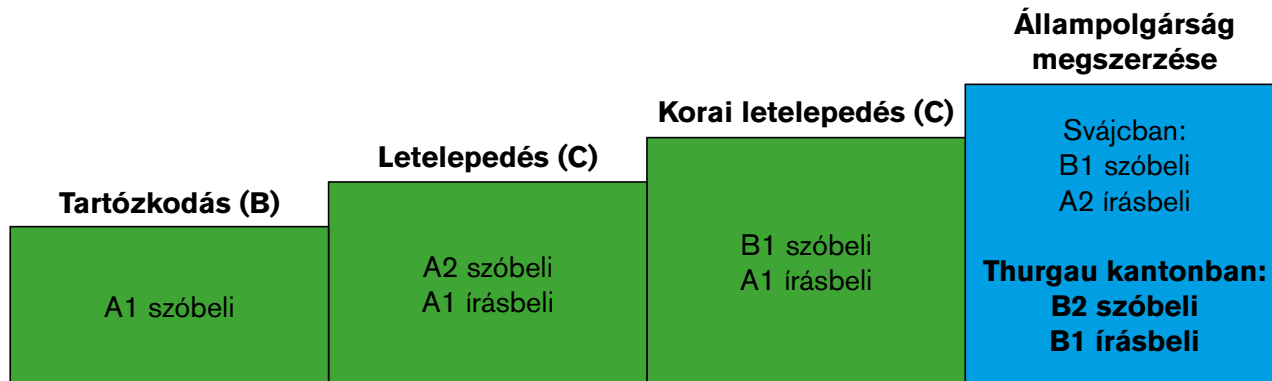
Jogi korlátozások

Az alapjogok nem abszolút jogok. A kanton a biztonság, a rend vagy a közjólét fenntartása érdekében korlátozhatja ezeket a jogokat. Az egyes emberek szabadsága ott végződik, ahol embertársaink szabadsága kezdődik. Így például senki nem hivatkozhat a vallásszabadságra annak érdekében, hogy az iskolatörvényeket ne tartsa be. A véleménynyilvánítás szabadsága pl. nem engedi meg, hogy egy személyt vagy személyek egy csoportját megsértse-

Nyelvi követelmények

► [1]

A tartózkodási engedéllyel kapcsolatban feltételezett nyelvi követelményeket a külföldiekéről és az integrációról szóló törvény (AIG) határozza meg. A tartózkodási engedély meghosszabbításakor (B) harmadik országok állampolgárainak integrációs helyzetét a Migrációs-bevándorló Hivatal ellenőrzi. Az AIG az integrációval kapcsolatos hiányosságok esetén a letelepedési engedély (C) visszavonását ugyancsak engedélyezheti.

A Thurgau kantonban igénybe vehető különböző német nyelvtanfolyamokkal és németnyelv-vizsgaközpon-
tokkal kapcsolatban a következő weboldalon talál összefoglalót: ► www.migrationsamt.tg.ch/integration

Német nyelv tanu- lása

Ahhoz, hogy önállóan és függetlenül mozoghasson Thurgau kantonban, meg kell tanulnia németül. A német nyelv ismerete megkönnyíti Önnek, hogy szót értsen szomszédaival, gyermekei tanítóival, a hatóságokkal és más személyekkel.

Thurgau kantonban különböző segélyszervezetek, egyesületek és iskolák kínálnak német nyelvtanfolyamokat idegen anyanyelvűek számára. Ezeknek a tanfolyamoknak egy részét az állam támogatja, így azokat kedvezményrel veheti igénybe. Vannak kizárólag nőknek szervezett tanfolyamok is (részben integrált napközivel).

Svájci német nyelv tanulása

► [3], [10]

A beszélt nyelveket - mint a nyelvjárások - elsősorban a más személyekkel folytatott beszélgetés segítségével tanulhatja meg. Ha beszél egy nyelvjárást, az nagyon hasznos lehet az életben, mindenekelőtt a munkahelyén. Szerveznek svájci német nyelv-tanfolyamokat is, például a frauenfeldi integrációs kompetenciaközpontban, vagy a Migros klubiskolában.

Interkulturális tolmácsolás

- ▶ www.ar.ge.ch
- ▶ [11]

Bizonyos helyzetekben célszerű, ha a németnyelv-ismeretekkel nem rendelkező bevándorlókat interkulturális tolmácsok segítik. Az ő képzésük arra összpontosít, hogy elősegítsék a kölcsönös megértést, megakadályozzák a félreértéseket, és a bevándorlókat segítsék új környezetükbe való beilleszkedésükben.

A nemzeti telefonos tolmácsszolgálat a 0842 442 442 telefonszámon éjjel-nappal elérhető, és néhány percen belül professzionális tolmácsot biztosít 50 nyelven, telefonon.

Nyomatékosan ajánljuk, hogy semmiképpen sem gyermekeiket használják tolmácsnak.

Interkulturális könyvtár

- ▶ [12]

A Kultúrák Könyvtárának Egyesülete (VBdK) a következőképpen járul hozzá az integrációhoz: elősegíti a legalább két nyelvet beszélő emberek beszéd- és olvasási kompetenciáját. Továbbá, a könyvtár a számtalan különböző nyelvet beszélő ember találkozóhelye, illetve sokoldalú rendezvényeivel elősegíti az interkulturális tapasztalatszerét. A kultúrák könyvtárának könyvkészlete Thurgau kanton könyvtárába van integrálva.

Lakást találni

Bérlakást újsághirdetésekből, az interneten és ingatlanügynökségen keresztül találhat. Bérleti szerződés megkötéséhez bejelentkezési nyomtatványt kell kitölteni, és az ingatlankezelő felé be kell mutatnia bizonyos dokumentumokat, pl. a végrehajtási nyilatkozat kivonatát (▶ www.betreibungsamt.tg.ch), az adókátyát vagy a munkaszerződést.

Háztartási és felelősségbiztosítás

A háztartási biztosítás az Ön magántulajdonát védi, különösen az otthoni berendezést (bútorok, szőnyegek stb.), a használati tárgyakat (edények, ruhák, televízió, sztereó berendezés stb.), illetve értéktárgyait (ékszer, készpénz stb.); tűz, villámcsapás, lopás, vihar- vagy vízkárok stb. esetén.

A kötelező betegbiztosítás mellett a privát felelősségbiztosítás a legfontosabb biztosítás, bizonyos bérleti szerződések ezt kötelezően előírják. Ha másik személynek véletlenül kárt okoz, a törvény értelmében magánvagyonával korlátlan mértékben felel a károkozásért. Csekély befizetéssel a felelősség kockázatát áthárítja a biztosítóra. A felelősségbiztosítás a bérleményben okozott károkat vagy az épület felelősségbiztosítását is magában foglalja.

Rádió és televízió díjai

► www.serafe.ch

Bérházban élni

► [13]

A rádió- és televíziókészülékek után minden háztartásnak előfizetői díjakat kell fizetnie. A Svájci Rádió- és Televízió-Díjbeszedő Vállalat (Serafe) automatikusan megkapja az Ön címét települése népességnyilvántartó hivatalától.

A bérház összes lakójának be kell tartania az együttélés általános szabályait; így például kerülendő az éjszakai, valamint a vasár- és ünnepnapokon folytatott túlzott zajongás. A közös helyiségek - mint például a mosókonyha - használatára vonatkozó speciális szabályokat a bérleti szerződéshez mellékelte házirendben találja. Miután beköltözött új lakásába, mutatkozzon be szomszédainak. Ők ezt értékelni fogják, és így rengeteg ajtó kinyílik Ön előtt.

A többi bérlővel kapcsolatban felmerülő nehézségek esetén a párbeszéd a legjobb megoldás. Szükség esetén beszélhet a házmesterrel vagy a bérbeadóval is. A bérbeadó és a bérlő közti vitás helyzetekben a ► [13] Bérlők Egyesületének jogi tanácsadását is igénybe veheti.

Gépkocsik

- ▶ www.strassenverkehrsamt.tg.ch
- ▶ [14]

Magángépkocsik behozatala

Vezetői engedély cseréje

Svájcban az autópályák és autóutak használatához matricát kell venni, amit a szélvédő belső oldalára kell ragasztani. A matricát különböző értékesítési helyeken (országhatár, garázsok, benzinkutak, közúti közlekedési hivatalok, postahivatalok) 40 frankos áron (2020. évi díj) tudja beszerezni. Kizárólag éves matrica kapható (a matrica az aktuális évet megelőző év december 1-étől a következő év január 31-éig érvényes). Svájcban a következő sebességkorlátozások vannak érvényben: lakott területen belül 50 km/h, lakott területen kívül 80 km/h, autópályán 120 km/h. Lakott területen belül vannak 30 km/h vagy 20 km/h sebességkorlátozású zónák is. A maximálisan engedélyezett véralkoholszint 0,5 ‰.

Ha hat hónapnál nem régebben vásárolt külföldön gépkocsit, annak Svájcba való behozatalakor illetéket kell fizetni. Ha a vásárlás hat hónapnál régebben történt, a gépkocsi magával hozott vagyontárgynak számít, és behozatala illetékmentes. Külföldön bejelentett gépkocsiját vagy motorkerékpárját Svájcban legfeljebb tizenkét hónapig vezetheti ingyen, amennyiben kötött kárbiztosítást.

Külföldi vezetői engedélyét a beutazását követő tizenkét hónapon belül svájci vezetői engedélyre kell cserélnie. A feltételek a származási ország függvényében eltérőek. Üzletszerűen folytatott személy- vagy áruszállítás esetén a külföldi vezetői engedélyt az első út megkezdése előtt le kell cserélni.

A Svájcba való beutazás előtt egy évnél nem régebben megszerzett vezetői engedélyre összesen három éves próbaidő vonatkozik. A beutazás után egy éven belül továbbképzésen kell részt venni.

Tömegközlekedés

- ▶ www.sbb.ch

Svájcban sűrű, kiváló teljesítményű tömegközlekedési hálózat áll rendelkezésre. A vasúti, busz-, illetve hajómenetjegyek viszonylag drágák. A Svájci Szövetségi Vasút (SBB) különböző bérlet-lehetőségeket kínál, melyek segítségével kedvezményes áron használhatja a tömegközlekedést (ilyen lehetőség például: GA (Generalabonnement, általános bérlet), Halbtax, havi bérlet, seven25).

A hat év alatti gyermekek ingyen utaznak. A 6 – 16 év közötti gyermekek egyik szülőjük társaságában a junior kártya használatával ingyen utaznak (évi 30 frank, 2020. évi díj). Az egyedül utazó, 6 – 16 év közötti gyermekek féláron utaznak.

- ▶ www.ostwind.ch

Ha elsősorban Kelet-Svájcban kívánja használni a tömegközlekedést, az Ostwind tarifaszövetségnél vásárolhat olyan menetjegyet, illetve bérletet, ami bizonyos zónákon belül vagy egész Kelet-Svájcban érvényes.

Kerékpárok és gyalogosok

- ▶ www.thurgaubodensee.ch
- ▶ www.provelothurgau.ch
- ▶ www.ch.ch/de/velofahren-der-schweiz/

A kerékpáros közlekedés környezetbarát, olcsó és egészséges megoldás. A hatóságok támogatják a kerékpáros és a gyalogos közlekedést is. Minden kerékpárral okozott kárt fedez a privát felelősségbiztosítása.

Munkahelyet találni

- ▶ www.rav.tg.ch
- ▶ www.bizplus.tg.ch
- ▶ www.ostjob.ch
- ▶ www.arbeit.swiss

Fizetés

Munkahely-kereséshez különböző keresési módszerek kombinációja ajánlott. Jelentkezhet az újságokban és az interneten feladott álláshirdetésekre, elküldheti jelentkezését különböző vállalatoknak, kapcsolatba léphet állásközvetítő irodákkal, illetve jelentkezhet a regionális munkaközvetítő központnál (RAV).

Svájcban a bruttó fizetések viszonylag magasak; a megélhetési költségekre azonban ugyanez vonatkozik. Nincs minden iparágra érvényes minimálbér. Sok iparágban azonban közismert a kollektív szerződés szerinti minimálbér.

Felmondási védelem

A munkavállalókat törvény védi betegség, baleset, várandósság és anyaság esetén a munkaszerződésük felmondása ellen. Az ezen időszakban kezdeményezett felmondás általában semmis. A felmondás visszaélésre ad okot, ha például azért következik be, mert valaki a munkaviszonyával kapcsolatos igényeit szeretné érvényesíteni. Visszaéléssel történt felmondás esetén az alkalmazott személyt nem lehet ismét ahhoz a vállalathoz felvenni; kártérítést kizárólag bírósági úton lehet érvényesíteni.

Adók

- ▶ [20]
- ▶ www.steuerverwaltung.tg.ch > Download eFisc

Svájcban a magánszemélyek jövedelem- és vagyonadókat fizetnek. Ezekből az adókból finanszírozzák a szövetséget, a kantonokat és a településeket érintő közfeladatokat. Röviddel a kantonba való megérkezését követően a település adóhatóságától kérdőívet fog kapni, melynek segítségével a hivatal meg tudja határozni adóinak ideiglenes mértékét.

Ha Ön külföldi nemzetiségű és nem rendelkezik letelepedési engedéllyel (C), akkor a jövedelemadót közvetlenül a fizetéséből vonják le (forrásadó). Ha rendelkezik letelepedési engedéllyel, akkor januárban kapja meg az adóbevallási nyomtatványokat; ezeket online kitöltheti. Nehézségek esetén fordulhat a kanton adóhivatalához vagy vagyonkezelőhöz.

Munkahelyi feszültségek

- ▶ [21], [22]
- ▶ www.sexuellebelaestigung.ch

Ha munkaadójával vagy munkatársaival konfliktusa keletkezett, tanácsadásért felkeresheti a Thurgai Szakszervezeti Szövetséget. Bizonyos magatartásformákat - különösen munkahelyi környezetben - a törvény tilt; nevezetesen a molesztálást és a szexuális zaklatást, valamint más személyeket megalázó szavakat, gesztusokat vagy cselekedeteket.

A megkülönböztetés tilalma

A svájci alkotmány a következőképpen rendelkezik: «Senkit sem szabad megkülönböztetni, nevezetesen származás, faj, nem, életkor, nyelv; vallási, világnézeti vagy politikai meggyőződése miatt.». Ha úgy érzi, hogy ezek közül valamely okból kifolyólag hátrányosan megkülönböztetik, azt javasoljuk, vegye fel a kapcsolatot a következő szövetségi szervezetek egyikével:

- ▶ [22] Női és Férfi Egyenjogúsági Szövetségi Hivatal (EBG)
- ▶ [23] Rasszizmus elleni szövetségi bizottság (EKR)

Faji megkülönböztetés esetén a regionális ▶[3–9] integrációs kompetencia-központokban és szakosztályoknál is kérhet tanácsot.

Feketemunka

- ▶ www.seco.admin.ch
- ▶ [24]

Aki alkalmi jellegű takarítási, házi és kerti munkákért vagy gyermekmegőrzésért jövedelemhez jut, szintén alkalmazottnak számít. Őt ezért a munkaadónak be kell jelenteni a társadalombiztosítónál, és a munkaadónak a fizetésből le kell vonnia a forrásadót, ellenkező esetben illegális munkáról, úgynevezett feketemunkáról van szó.

A feketén foglalkoztatott személy rokkantság vagy munkanélkülivé válás esetén nem jogosult arra, hogy rokkantsági nyugdíjat vagy munkanélküli segílyt, valamint öregségi nyugdíjat kapjon. Ennek drámai következményei lehetnek, elsősorban munkahelyi baleset esetén.

Sajnos előfordul, hogy a munkaadók szándékosan nem adnak fizetési bizonylatot, hogy vitás helyzetben a munkaviszonyt letagadhassák. Ebben az esetben a munkavállaló személy nem nagyon tudja igazolni munkaviszonyát, amire azonban pl. munkanélküli segély igényléséhez szükség van.

Munkanélküli biztosítás

- ▶ [16]
- ▶ www.awa.tg.ch
- ▶ www.arbeit.swiss

Ha valaki Svájcban elveszíti a munkáját, akkor általában bizonyos ideig munkanélküli segélyben részesül. Az a külföldi személy, aki először érkezik Svájcba, alapvetően nem jogosult munkanélküli segély folyósítására. Ehhez érvényes tartózkodási engedéllyel kell rendelkeznie, és a munkanélkülivé válás bejelentését megelőző két évben legalább 12 hónap keresőtevékenységet kell igazolnia. Mindenki, aki elveszítette a munkáját, a lehető leghamarabb jelentse ezt be a regionális munkaközvetítő központnál (RAV) a munkanélküli segély folyósítása érdekében. Ott tájékoztatni fogják azokról a lépésekről, melyeket meg kell tennie.

Szociális segély

- ▶ [17–19]

A szociális segély célja a megélhetés biztosítása, illetve a rászoruló személyek gazdasági és személyes függetlenségének támogatása. Szociális segély akkor kerül folyósításra, ha a személyt a családja nem képes eltartani, vagy nem tud más törvényes szolgáltatást érvényesíteni. A szociális segély igényléséhez vegye fel a kapcsolatot települése szociális szolgáltatójával. ▶ [17] Thurgau kanton Szociális Hivatala koordinációs irodát tart fenn. A ▶ [18] Caritas Thurgau szociális és adósságtanácsadó szolgálatánál minden rászoruló ingyenes tanácsadást vehet igénybe, a szolgálat vészhelyzeti és áthidaló segítséget nyújt, illetve közvetít más intézmények és tanácsadó szervezetek között. A ▶ [19] Benefo Alapítvány kedvezményes áron folytat költségvetési tanácsadást.

Kötelező járulékok

- ▶ [15]

A társadalombiztosítás védi Svájc lakosait a kockázatokkal szemben, illetve biztosítja a lakosok gazdasági megélhetését. A társadalombiztosítás kötelező, és azt (a betegbiztosítás kivételével ▶ Egészség című fejezet) közvetlenül a fizetésből vonják le. A kötelező járulékok megközelítőleg a jövedelem 20%-át teszik ki.

Gondoskodás: 1. pillér

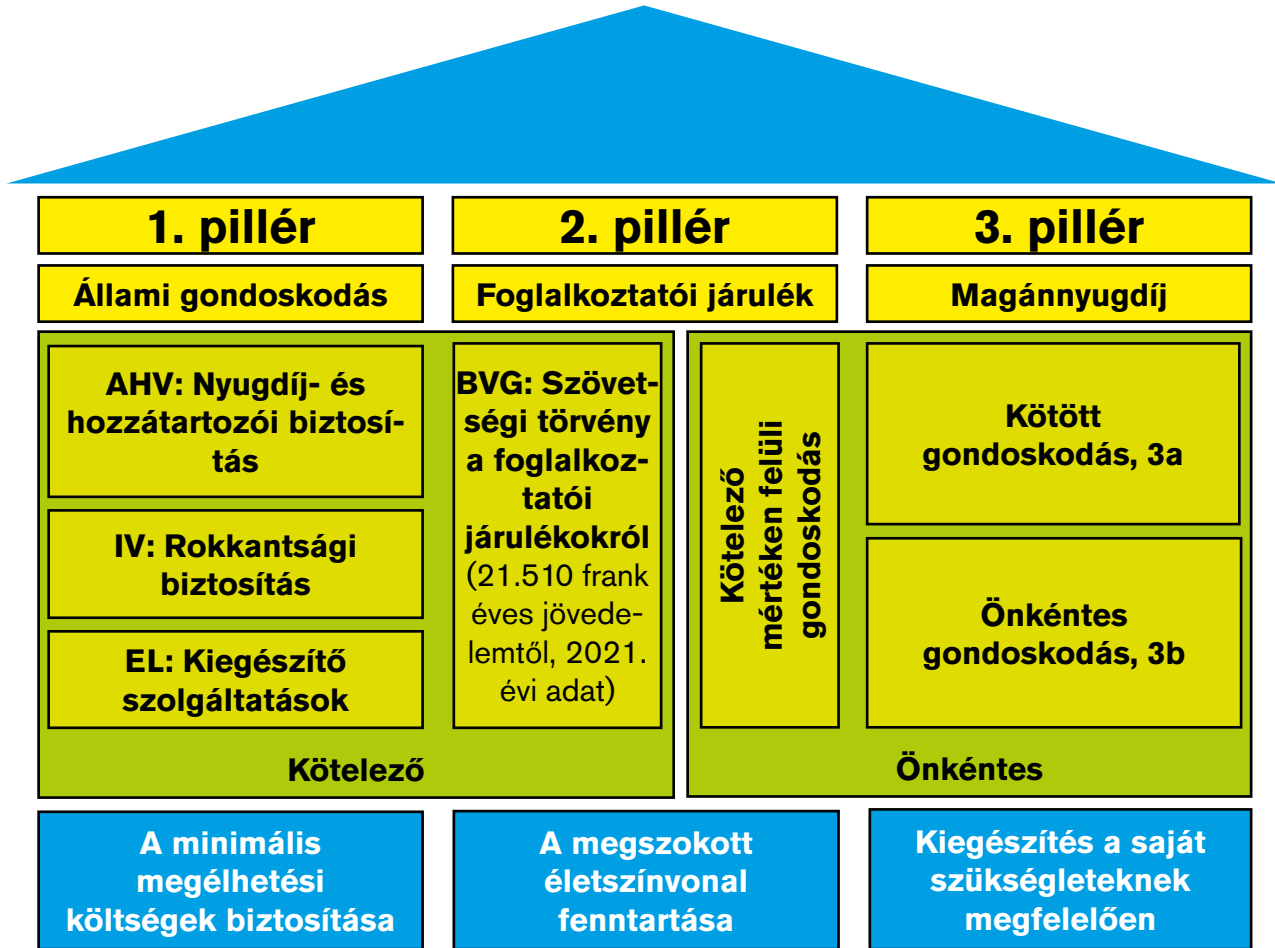
Az 1. pillér, így az állami felelősségi körbe tartozik a nyugdíj- és hagyatékbiztosítási hozzájárulás (AHV), a rokkantsági biztosítás (IV), valamint a jövedelem pótló járulék (EO). Alapvetően minden, Svájcban lakóhellyel rendelkező személyre vonatkozik az AHV, a nemzetiségtől és a keresőtevékenységtől függetlenül. A nyugdíjkorhatár férfiak esetében 65 év, nőknél pedig 64 év (2021. évi adat). Korkedvezményes nyugdíjba vonulásra is van lehetőség; ebben az esetben a nyugdíj ennek megfelelően kevesebb lesz.

Gondoskodás: 2. pillér

A 2. pillérhez, így a munkaadó felelősségi körébe tartozik a foglalkoztatói járulék (BVG), ami a köznyelvben «nyugdíjpénztár» formában is előfordul. 21.510 frank éves jövedelemtől (2021. évi adat) a járulékokat a fizetésből vonják le. A napi táppénz-biztosítás és a munkahelyi balesetbiztosítás ugyancsak a 2. pillérhez tartozik. A munkaadónak minden munkavállalót be kell jelentenie a balesetbiztosítónál. Heti nyolc órás vagy azt meghaladó foglalkoztatás esetén a munkavállaló nem csak munkahelyi balesetek esetére van biztosítva. Ellenkező esetben privát balesetbiztosításra van szükség (► Egészség című fejez).

Gondoskodás: 3. pillér

Az 1. és a 2. pillérel ellentétben a 3. pillér vállalása önkéntes, és azt a magánjellegű megtakarítások képezik. A 3a gondoskodás egy hosszú távú gondoskodás, mely esetében a magánnyugdíj-ellátás befizetett tőkéje lekötött formában marad. Idő előtti kifizetés csak bizonyos feltételek teljesülése esetén lehetséges, ennek érdekében a befizetéssel egy bizonyos összeg eléréséig adók megtakarítására van lehetőség. A 3b gondoskodásra a befizetésekkel, a rendelkezésre állással és a kifizetés időpontjával kapcsolatban nem vonatkoznak az állam által előírt feltételek.

Betegség- és balesetbiztosítás

- ▶ www.bag.admin.ch
- ▶ www.gesundheit.tg.ch

Külföldről való ideköltözés esetén ezt a biztosítást három hónapon belül meg kell kötnie. Amennyiben másik kantonból költözött ide, az új településén 30 napon belül be kell mutatnia a biztosítási kártyáját.

A kötelező betegbiztosítás kifizetést eszközöl betegség, anyaság és baleset esetén. Amennyiben keresőtevékenységet folytat, akkor általában a munkaadó biztosítja Önt baleset esetére. Ebben az esetben ügyeljen arra, hogy baleset esetére ne legyen kétszeresen biztosítva.

A kötelező betegbiztosítás fedezi az orvosi kezeléseket, bizonyos gyógyszerek és a lakóhelye szerinti kanton kórházainak általános részlegein való tartózkodás költségeit. Ezen kötelező biztosítás kiegészítéseként mindenki köthet kiegészítő biztosításokat, melyek további szolgáltatások - mint például a kórház magánrészlegén való tartózkodás - fedezetét teszik lehetővé.

Az állam a szerény gazdasági körülmények között élő biztosított személyeknek, pároknak és családoknak biztosítási díjkedvezményeket nyújt.

Bármely biztosítás megkötése előtt kérjen tanácsot, és hasonlítsa össze több biztosító ajánlatát.

Nyomatékosan ajánljuk, hogy amilyen gyorsan csak lehet, keressen magának háziorvost. Szükség esetén háziorvosához fordulhat, aki egészségügyi kérdéseivel kapcsolatban tanácsot ad, orvosi ellátásban részesíti, és szükség esetén beutalja szakorvoshoz.

Orvosok

- ▶ www.aerzte-tg.ch

Egészségfejlesztés és megelőzés

► [25–27]

- www.migesplus.ch
- www.sozialnetz.tg.ch
- www.femmestische.ch

A ►[25] Perspektive Thurgau az egészségfejlesztésért és a megelőzésért felelős. A szolgáltatás az anyák és apák tanácsadását, a párkapcsolati, családi és ifjúsági, valamint a függőségi tanácsadást foglalja magában. A szexuális egészséggel és a szexuális úton terjedő betegségekkel, különösen a HIV- és AIDS-fertőzéssel kapcsolatban is fordulhat a Perspektive Thurgauhoz.

A Perspektive Thurgau koordinálja a «Femmes Tische» kerekasztalt is. Ezen a kerekasztal-beszélgetéseken többnyire bevándorló nők találkoznak, akik vitakörök formájában - magánjellegű vagy intézményi keretek között - a neveléssel, a hétköznapokkal és az egészséggel kapcsolatos témákkal foglalkoznak. A résztvevők továbbá tájékoztatás kapnak a helyi kultúráról, a nyelvtanfolyamokról, a gyermeknapköziről, a svájci oktatási és biztosítási rendszerről, valamint a különböző tanácsadó szervezetekről.

Ha nehéz élethelyzetben van, és olyanokkal szeretné ezt megbeszélni, akik hasonló helyzetben vannak, csatlakozhat egy önsegítő csoporthoz. A ►[26] Thurgauai Önsegítő Szolgálat tájékoztatja Önt a meglévő önsegítő csoportokról.

Orvosi vészhelyzetek

- ▶ Minden régió elérhető a 144-es telefonszámon is.
- ▶ www.stgag.ch

Amennyiben vészhelyzet esetén nem éri el háziorvosát, kapcsolatba léphet a regionális ügyeletes orvossal vagy a kanton valamelyik kórházával.

Kritikus esetekben hívja a 144-es segélyhívó telefonszámot.

Ügyeletes orvosok	Telefonszám
Thurgau-Nyugat régió	052 723 77 77
Thurtal-Untersee régió	144
Kreuzlingen régió	0900 000 199
Amriswil-Obersee régió	0900 000 327
Arbon régió	0900 575 420
Romanshorn régió	0900 575 460
Bischofszell régió	0900 575 422
Rickenbach/Wilen/Busswil/Wil SG/Schwarzenbach SG régió	0900 56 85 56

Thurgau Rt.	Telefonszám
Frauenfeldi kantoni kórház	052 723 77 77
Münsterlingeni kantoni kórház	071 686 11 11
St. Katharinental klinika	052 631 60 60
Thurgauai pszichiátriai szolgálat	071 686 41 41
Pszichiátriai támogató- és felvételi központ	0848 41 41 41

Fogászat/ Fogápolás

- ▶ www.zahnaerzte-thurgau.ch

Idős emberek, fogyatékkal élő személyek

- ▶ www.sozialnetz.tg.ch
- ▶ [15], [28–32]

Az általános fogászati kezeléseket, mint például fogszuvasodás és fogínybetegségei esetén végzett beavatkozások, vagy a fogak helyzetének korrigálása (fogszabályozás) az alap-betegbiztosítás nem fedezi. Az esetleges problémák kialakulása előtt lehetősége van a fogászati ellátással kapcsolatos biztosítást kötni.

Az idős emberek ápolásáról és gondozásáról a következő szervezeteknél kap információt:

- ▶ [28] Spitex Szövetség Thurgau
- ▶ [29] Pro Senectute Thurgau
- ▶ [30] Svájci Vöröskereszt Thurgau

Fizikai vagy szellemi fogyatékossgal élő emberek, valamint azok kapcsolattartói a kanton fogyatékossgal élők biztosítójánál, a ▶[31] Pro Infirmisnél, vagy – amennyiben gyermekekről van szó – ▶[32] a gyógypedagógiai korai nevelésnél kaphatnak tanácsot és támogatást.

Házasságkötés és családjegyzés

▶ [33]

▶ www.migrationsamt.tg.ch

Bejegyzett élettársi kapcsolatok

▶ [33], [34]

▶ www.zivilstandsamt.tg.ch

▶ www.binational.ch

Aki Svájcban kíván házasságot kötni, annak legalább 18 évesnek kell lennie. Csak az anyakönyvi hivatalban kötött házasságokat ismerik el. A ▶[33] cégjegyzék és az anyakönyvi hivatal, vagy kerületének anyakönyvi hivatala tájékoztatja Önt a teljesítendő feltételekről és a szükséges dokumentumokról.

Ha jövőbeli házastársa, vagy valamelyik családtagja beutazását tervezi, elsősorban települése népszégnyilvántartó hivatalánál kell benyújtania családjegyzés iránti kérelmet. A tartózkodási engedély jóváhagyásában a ▶[1] Migrációs Hivatal illetékes. A kérelem formanyomtatványait, valamint a benyújtandó dokumentumok listáját a Migrációs Hivatal weboldalán találja.

Az azonos nemű pároknak lehetőségük van arra, hogy az élettársi kapcsolat bejegyeztetésével kapcsolatukat elismertessék. Azon kerület anyakönyvi hivatala, amelyben az egyik partner él, tájékoztatást nyújt a folyamathoz szükséges lépésekről.

Kényszerházasság

▶ [19], [35]

Senkinek nincs ahhoz joga, hogy egy nőt vagy egy férfit arra kényszerítsen, hogy akarata ellenére házasságot kössön. A kényszerházasság bűncselekmény; egyúttal súlyos beavatkozás a személyes szabadságba. Megsérti az alapvető emberi jogokat, melyeket a szövetségi alkotmány és Thurgau kanton alkotmánya is véd.

Családtervezés, szexuális felvilágosítás

▶ [19], [25]

Családtervezéssel, várandóssággal (például szülés előtti vizsgálatokkal) kapcsolatos, vagy szexuális életre vonatkozó kérdések esetén a ▶[19] Benefo Alapítvány családtervezési, terhesség gondozási vagy szexuális élettel kapcsolatos tanácsadó szervezetéhez fordulhat. A szexuális egészségre vonatkozó kérdéseivel házi orvos, valamint a ▶[25] Perspektive Thurgau szervezet is rendelkezésére áll.

A fent nevezett helyeken a megelőzéssel, szexualitással, szexuális irányultsággal, terhességgel, terhesség megszakítással, szexuális úton terjedő betegségekkel, szexuális zaklatással, érzelmi étellel és kapcsolatokkal összefüggő témákat is meg tudja beszélni. Ezek a tanácsadások díjmentesek, illetve a betegbiztosítás fedezi őket, illetve azok szigorúan bizalmasak.

Svájcban a csecsemőhalandóság nagyon alacsony. Ehhez a várandósság 13. hetétől kezdődően, majd a várandósság további időtartama alatt ingyenesen igénybe vehető előzetes orvosi vizsgálatok, a szülést előkészítő tanfolyamok és a szoptatási tanácsadás járulnak hozzá. A várandósság 12. hetének végéig fellépő szövődményeket betegségként számolják el, és arra költségmegosztási kötelezettség vonatkozik (önrész és franchise). Az anyák és apák tanácsadása, valamint a kisgyermekkel kapcsolatos tanácsadás, melyeket a ▶[25] Perspektive és a conex familia kínál, fontos ajánlatként díjmentesen áll rendelkezésre.

-
- ▶ www.sozialnetz.tg.ch
 - ▶ www.conexfamilia.ch
 - ▶ www.guter-start-ins-kinderleben.tg.ch

Terhesség, szülés

- ▶ [19]
- ▶ www.tageo.ch
- ▶ www.femmestische.ch
- ▶ www.sozialnetz.tg.ch

Anyasági szabadság és anyasági segély

- ▶ www.bsv.admin.ch
- ▶ [15]

-
- ▶ www.perspektive-tg.ch/muetter-und-vaeterberatung

Minden gyermekszületést be kell jelenteni kerülete anyakönyvi hivatalánál. Amennyiben a gyermek kórházban születik, a születést a kórház jelenti be az anyakönyvi hivatalnál. Otthonszülés esetén a szülőknek kell gondoskodni a bejelentésről. A tartózkodási engedélyre vonatkozó kérvényt az Ön közreműködése nélkül települése népegyenlívántartó hivatala nyújtja be a Migrációs Hivatal felé.

Az újszülött a születésétől számított három hónapig automatikusan betegbiztosításban részesül. Onnantól kezdődően a szülőknek kell megkötni a gyermek nevére a betegbiztosítást.

Szülés után a keresőtevékenységet folytató anyák legalább 14 hétig jogosultak fizetett szülési szabadságra. Ebben az időszakban fizetésük legfeljebb 80%-át kapják meg. Ehhez az szükséges, hogy a szülés előtti kilenc hónapban befizessék a szociális hozzájárulásokat, és legalább öt havi munkaviszonyt tudjanak igazolni. Az EU- vagy EFTA-tagállamban megszerzett biztosítási időt szintén figyelembe veszik. A keresőtevékenységet folytató apák 2021.

január 1-től két hét apasági szabadságra jogosultak. Ezzel kapcsolatban ►[15] Thurgau kanton kompenzációs pénztára szolgál pontosabb felvilágosítással.

Családi pótlékok

► [15]

Ha gyermekei Thurgau kantonban élnek, akkor Ön családi pótlékra jogosult. A gyermekek betöltött 16. életévéig ez gyermekenként és havonta 200 frank. Ezt követően a családi pótlék helyett egy (magasabb összegű) képzési támogatás jár havonta és gyermekenként, a gyermek képzésének lezárultáig, de legfeljebb a gyermek 25. betöltött életévéig. Ez a jogosultság bizonyos körülmények között már a gyermek betöltött 15. életévétől fennáll. A családi pótlékokat általában a munkáltató utalja át a fizetéssel együtt. Bizonyos feltételek mellett a keresőtevékenységet nem folytató szülők is kaphatnak családi pótlékokat vagy képzési támogatást.

Ezzel kapcsolatban ►[15] Thurgau kanton kompenzációs pénztára szolgál felvilágosítással.

A gyermekek és a fiatalok jogai

► [19], [35]

► www.tschau.ch

A felnőttekhez hasonlóan a gyermekeknek és a fiataloknak is vannak alapjogaik. Jogosultak különösen a bántalmazás, erőszak, szexuális zaklatás és munkahelyi kizsákmányolás elleni védelemre, valamint joguk van az oktatáshoz és a megfelelő életszínvonalhoz (lakhatás, ruházat, élelem). A szülők a gyermekeket és a fiatalokat nem üthetik meg, és azok sem üthetnek meg senkit. A gyermekeknek és fiataloknak joguk van a testi épséghez, illetve a testi sérülések elleni védelemhez.

A női nemi szervek körülmetélése szigorúan tilos, és azt a törvény szigorúan bünteti, akkor is, ha azt családban vagy külföldi tartózkodás során végzik.

Párkapcsolati és családi problémák

- ▶ www.paarberatungen-tg.ch

Családon belüli erőszak

- ▶ [19], [35–37]

Azok, akiknek gyermekeikkel kapcsolatban vagy párkapcsolatukban problémáik vannak, a párkapcsolati és családi tanácsadó szolgáltatnál segítséget kaphatnak. Különélés vagy válás esetén annak a szülőnek, akinél nincs elhelyezve a gyermek, havonta tartásdíjat kell fizetnie a gyermekek, és lehetőség szerint a másik szülő után is. A tartásdíj-támogatással kapcsolatos információk:

- ▶ www.sozialamt.tg.ch > Sozialhilfe > Alimentenhilfe

Ha valaki még fennálló vagy felbontott házastársi, partnerkapcsolati vagy családi kapcsolatban fizikai (verés), pszichikai (fenyegetőzés), szexuális (kényszer, erőszak), vagy gazdasági (pénzvisszatartás) erőszakot alkalmaz, vagy azzal fenyegetőzik, családon belüli erőszakról beszélünk. Ezt a magatartást a törvény büntetheti, még akkor is, ha az áldozat nem tesz feljelentést. A tettesnek kemény büntetésre kell számítania.

Az áldozatsegítésről szóló törvény értelmében minden áldozatnak joga van ingyenes tanácsadást igénybe venni vagy áldozatsegítő központban segítséget kérni, ahol a személyzet minden ügyet szigorúan bizalmasan kezel.

- ▶ [19] Benefo Alapítvány, thurgauai áldozatsegítő szakosztály
- ▶ [35] Erőszakot elszenvedett nők thurgauai tanácsadó központja
- ▶ [36] Családon belüli erőszak elleni szakosztály, Thurgauai Kantonrendőrség
- ▶ Rendőrség (telefon) vészhelyzetek esetére, és helyszíni segítségnyújtáshoz: 117

Az erőszakot elkövető, vagy arra hajlamos személyek számára ugyancsak létezik tanácsadás. A személyzet minden ügyet szigorúan bizalmasan kezel.

- ▶ [37] Konflikt.Gewalt – Erőszak elleni tanácsadás férfiakkal, nőkkel és fiatalokkal
- ▶ Forródrót (telefon) éjjel-nappal az erőszakot elkövető személyek számára: 078 778 77 80

Népiskola

► www.dek.tg.ch

Kiadvány: „Képzési lehetőségek Thurgau kantonban”

► www.dek.tg.ch > Publikationen und Downloads > Bildung

Szülői felelősség

► www.tageo.ch

A Népiskola látogatása az iskolaév megkezdése előtti nyáron negyedik életévüket betöltött gyermekek számára kötelező. Az iskolalátogatási kötelezettség (beleértve az óvodát is) tizenegy évig tart, és a szabályozott tartózkodási engedéllyel nem rendelkező gyermekekre és fiatalokra is vonatkozik. A népiskola ingyenes. Thurgau kantonban az oktatásügyért a Nevelésügyi és kulturális osztály (DEK) a felelős.

A «Képzési lehetőségek Thurgau kantonban» című kiadvány az iskolakezdéstől a harmadfokú szintig ismerteti a Thurgau kanton-beli oktatási rendszert; a kiadvány több nyelven is elérhető. Fontos információkat tartalmaz a népiskoláról, a szakképzési rendszerről és a továbbképzési intézményekről. A kiadványban a tanácsadó és kapcsolattartó pontok címeit is megtalálja.

Szülőként Önök a felelősök gyermekeik neveléséért és oktatásáért. Biztosítsa gyermeke számára születésétől kezdődően a biztonságos és ösztönző környezetet! A mozgás, a hasonló korú gyermekekkel, illetve a helyi nyelvjárást beszélő gyermekekkel való szociális kapcsolatok különösen fontosak gyermeke fejlődése szempontjából. A szülők számára szervezett továbbképzés segíti Önt abban, hogy sikeresen teljesítse a nevelés nagy kihívást jelentő feladatát. Gyermeke megfelelő iskolai fejlődéséért Ön, mint szülő is sok mindennel hozzájárulhat: Törekedjen az iskolával való jó együttműködésre, és gondoskodjon arról, hogy gyermeke kipihenten, ápoltan és pontosan érkezzen meg a tanításra. Ha gyermeke iskolájától meghívást kap egy elbeszélgetésre vagy egy szülői estre, azon köteles részt venni.

Családi és iskolai kiegészítő gyermekfelügyelet

► www.sozialnetz.tg.ch

Idegen anyanyelvű gyermekek

► [12], [40], [2–8]

Beszélj velem, hallgass meg

► Különböző nyelvű kiadványokat a következő oldalon talál www.migesplus.ch

65 rövidfilm a korai gyermekkori tanulásról a mindennapokban:

► www.kinder-4.ch

Saját anyanyelvvél és kultúrával kapcsolatos tanfolyamok:

► www.hsk-tg.ch

Thurgau kantonban például azon gyermekek számára, akikkel szüleik a keresőtevékenységük miatt nem tudnak mindig maguk gondoskodni, különböző gyermekfelügyeleti lehetőségek állnak rendelkezésre. A gyermekek korának és az igényelt felügyelet mértékének (reggel, délben, tanítás után) függvényében különböző lehetőségek állnak rendelkezésre. Egyes lehetőségek célzottan fejlesztik a szociális, nyelvi és motorikus képességeket is. A település szívesen tájékoztatja Önt a régió kínálatáról.

Az iskolalátogatás miatt fontos, hogy gyermeke megértse a német nyelvet, és megértesse magát németül. Az eredményes iskolalátogatás alapfeltétele a megfelelő német nyelvismeret. Az iskola megkezdése előtti németnyelv-tanulásra kiváló lehetőség, ha a gyermek játszócsoportot, családi napközit (KITA) látogat, vagy gyermekfelügyeletet vesznek igénybe.

Az Ön anyanyelve is hozzájárul ahhoz, hogy gyermeke megtanulhasson németül: Kínáljon gyermekének sokféle nyelvi ingert születésétől kezdődően. Beszéljen gyermekéhez, hallgassa őt meg, meséljen neki történeteket vagy verseket, énekeljen dalokat gyermekével együtt! Gyermeke saját anyanyelvén és kultúrköréből is végezhet tanfolyamokat (HSK), melyeket az Ön országának konzulátusa vagy közösségének tagjai szerveznek. Ezen a képzésen gyermeke a nyelvi kompetenciát anyanyelvén fejleszti, és saját országának kultúrájáról is szerezhet ismereteket. A ►[12] Kultúrák könyvtárában gyermekeknek és fiataloknak szóló, különböző nyelveken íródott könyveket kölcsönözhet ki.

A települések vagy kerületének ►[2–8] integrációs kompetenciaközpontjai és szakosztályai szívesen segítenek Önnek a megfelelő ajánlat megtalálásában.

Óvoda (a betöltött 4. életévtől)

► [38]

Általános iskola (6 éves kortól)

► [38]

Másodfokú képzés (12 éves kortól)

► [38]

Az első képzési fokozat az óvoda, időtartama két év. A gyermekek játékosan szerzik meg az általános iskolai tanulmányok feltételeit. Ugyanakkor szociális kompetenciáikat is fejlesztik. Gyermek az óvodában megtanul kapcsolatot létesíteni és a helyi nyelven kifejezni magát.

Az általános iskola időtartama hat év. Az általános iskolában a gyermekek alapvető ismeretekre és készségekre tesznek szert, az intézmény támogatja a gyermekek egyéni szellemi, zenei és testi képességeinek fejlesztését, illetve arra neveli őket, hogy önálló és felelősségteljes tagjai legyenek a társadalomnak. A tanulók saját képességeiket fejlesztik ahhoz, hogy egyre önállóbban tájékozódhassanak és tanulhassanak.

A másodfokú képzés időtartama három év. Ezen a szinten a tanulók az általános iskolában megszerzett ismereteket mélyítik el és bővítik tovább. A fiatalok stabil alapot szereznek szakmai vagy iskolai karrierjükhöz. Az oktatásban különböző szinteken vehetnek részt.

Pályaválasztási és tanulmányokkal kapcsolatos tanácsadás

▶ www.abb.tg.ch

▶ [39]

BIZplus pályázati segítségnyújtás

▶ www.bizplus.tg.ch

Áthidaló megoldások

▶ www.abb.tg.ch

> Brückenangebote

▶ www.abb.tg.ch > BIZ

▶ www.berufsberatung.ch

> Informationen in anderen Sprachen

Az I. középiskolában a fiatalok képzési és szakmai céljaikkal, valamint ezek megfelelő feltételeivel és lehetőségeivel foglalkoznak. A pályaválasztási és tanulmányokkal kapcsolatos tanácsadás végigkíséri őket az egész folyamaton. Szükség esetén további szakmai támogatásra is van lehetőség.

A BIZplus szakmai információs központ Frauenfeldben és Kreuzlingenben hente egyszer ingyenes tanácsadást kínál minden Thurgau kantonban lakó személy számára. A BIZplus szakértői segítséget nyújtanak a pályázati dokumentumok elkészítésében, illetve tanácsot adnak az álláskeresésre, a tanulmányokra és továbbképzésre, valamint a karrierre vonatkozó kérdéseivel kapcsolatban.

Azok a fiatalok, akik az I. középiskola után nem tudnak bekapcsolódni a szakmai alapképzésbe, egy évig igénybe vehetik a kanton valamelyik áthidaló megoldását. Ennek során a pályaválasztási folyamatban célzott támogatást kapnak; így kiegészíthetik és elmélyíthetik az iskolában megszerzett alapismereteiket, valamint gyakorlati tapasztalatokat gyűjthetnek egy üzemben. A kanton kínálata megkülönbözteti az iskolai ismereteket előtérbe helyező áthidaló megoldásokat („A” típus) és a gyakorlati szemléletre összpontosító áthidaló megoldásokat („P” típus).

Integrációs tanfolyamok

- ▶ www.abb.tg.ch
 > Integrationskurse
- ▶ www.abb.tg.ch > BIZ

Alacsony követelményszintű képzési ajánlat

- ▶ www.abb.tg.ch
 > Niederschwelliges
 Ausbildungsangebot
- ▶ www.abb.tg.ch > BIZ
- ▶ www.abb.tg.ch
 > Niederschwellige
 Integrationsausbildung

A kantonban szervezett integrációs tanfolyamok esetében a német nyelv oktatása és az általános képzés áll a középpontban. Ezeket a tanfolyamokat tízenkét és 34 év közötti fiatalok és felnőttek vehetik igénybe. Segítségükkel teljesíthetők a középiskola, a szakmai alapképzés (EBA vagy EFZ), vagy egy továbbképzést kínáló iskola feltételei. Négy különböző, egymásra épülő tanfolyam közül lehet választani. A tanfolyam kiválasztásával és a következő magasabb szintű integrációs tanfolyamra való váltással kapcsolatban a német nyelvtudás szintje mérvadó.

Azok az elkötelezett fiatalok, akik nem rendelkeznek a szakmai alapképzéshez (EBA/EFZ) szükséges feltételekkel, a kötelező képzés befejeztével részt vehetnek az alacsony követelményszintű képzésben. A képzés két évig tart; az üzemi gyakorlaton kívül szakiskolai képzésben való részvételt is tartalmaz. Az oktatási intézmény képzési szerződést köt a fiatalokkal, ami szabályozza a többi között a gyakorlati tevékenység díjazását.

18 év feletti idegen anyanyelvű bevándorlók esetén az alacsony követelményszintű integrációs képzés áll rendelkezésre.

A kötelező iskolai időszak végén a fiatalok szakmai alapképzés vagy továbbképzést kínáló iskola mellett dönthetnek.

Szakmai alapképzés (15 éves kortól)

- ▶ [39]
- ▶ www.berufsberatung.ch
> Lehrstellensuche

A fiatalok közel háromnegyede szakmai alapképzésben vesz részt (tanulmányok). Ilyenkor a tanulók tanműhelyben szerzik meg a szakmájukhoz szükséges képességeket, illetve heti egy-két alkalommal szakiskolai képzésben vesznek részt. A tanulók a képzés időtartamára tanműhelyükkel tanulmányi szerződést kötnek; az elvégzett munkáért bérezésben részesülnek. A szakmai alapképzés kettő-négy évig tart, a képzést szövetségi szakmai bizonyítvány (EBA) vagy szövetségi képesítő bizonyítvány (EFZ) megszerzése zárja le. Ezeket a bizonyítványokat egész Svájcban elfogadják.

Szakmai érettségi vizsga

- ▶ [39]

A szakmai érettségi vizsga (BM) bővített általános ismeretekkel egészíti ki a szakmai alapképzést (EFZ). A szakmai érettségi vizsgát a tanulmányok alatt (BM1) vagy a szakmai alapképzés (EFZ) befejeztével (BM2) lehet megszerezni. A szakmai érettségi vizsga lehetővé teszi a hallgató számára, hogy főiskolán folytassa tanulmányait, így felkészítve őt a nagy kihívást jelentő gazdasági és társadalmi feladatok megoldására.

Sikeresen teljesített kiegészítő vizsgával ezen kívül egyetemi vagy a szövetségi műszaki főiskolák (ETH) egyikén folytatott tanulmányok is lehetővé válnak. Erre a vizsgára a felnőttek számára érettségit kínáló thurgau-schaffhauseni középiskola által szervezett egyéves, szakmai érettségit kiegészítő tanfolyamon lehet felkészülni.

Középiskola (15 éves kortól)

- ▶ [41]

A kötelező iskolaidő leteltével a tanulók szak- vagy informatikai középiskola, illetve gimnázium között választhatnak. Ezek a nappali tagozatos iskolák - iskolatípus függvényében - a szakmai életbe való közvetlen becsatlakozást,

- ▶ www.amh.tg.ch
> Mittelschulen

vagy a főiskolákon, egyetemeken, a szövetségi műszaki főiskolákon (ETH) vagy a pedagógiai főiskolákon folytatandó tanulmányok megkezdését teszik lehetővé.

Iskolatípus	Időtartam	Diploma
Szakközépiskola	3 év	Szakközépiskolai bizonyítvány
	4 év	Szakérettségi
Informatikai középiskola	4 év	Szövetségi képesítő bizonyítvány (EFZ), informatikus szakmai érettségivel
Gimnázium	4 év	Gimnáziumi érettségi bizonyítvány

Felnőttek számára érettségit kínáló thurgau-schaffhauseni középiskola

- ▶ [43]

A szükséges feltételeket teljesítő, dolgozó felnőttek a felnőttek számára érettségit kínáló thurgau-schaffhauseni középiskolában (TSME) munkavégzés mellett megszerezhetik az érettségi vizsgát. A kiváló képességű szakmunkás- és szakközépiskolai érettségizők számára fennáll a lehetőség, hogy elvégezzenek egy szakmai érettségit kiegészítő tanfolyamot is. Az egyéves, szakmai érettségit kiegészítő tanfolyam a Svájc-szerte elismert kiegészítő vizsgára készíti elő a tanulókat, ami a svájci egyetemekre való bejutásra jogosít.

Felsőfokú szakmai képzés

- ▶ www.sbf.admin.ch
- ▶ www.abb.tg.ch
 - > Bildungszentren

Főiskolák

- ▶ [41]
- ▶ www.abb.tg.ch > Berufs- und Studienberatung

- ▶ www.ecus-edu.ch

A felsőfokú szakmai képzés során az igényes és felelősségteljes szakmai tevékenység gyakorlásához szükséges képesítésekre tehetünk szert. A képzés a szövetségi képesítő bizonyítvány (EFZ) vagy az azzal egyenértékű, másodfokú középiskolában szerzett végzettség megszerzése után lehetővé teszi a specializációt és a szakmai képességek elmélyítését, valamint vállalatvezetési területen is szerezhethetünk szakképesítéseket. A felsőfokú szakmai képzés a szövetségi vizsgákat (szakmai vizsga, BP és felsőfokú szakvizsga, HFP) és a felsőbb szintű főiskolákon (HF) látogatható tanfolyamokat foglalja magában.

Svájcban különböző típusú felsőoktatási intézmények állnak rendelkezésre: az egyetemek, a főiskolák és a pedagógiai főiskolák. A svájci oktatásügy magas befogadóképességével tűnik ki: A felsőoktatási tanulmányok megkezdéséhez különböző módok állnak rendelkezésünkre. A szakmai érettségi vizsgát vagy szakérettségit szerzett fiatalok megkezdhetik főiskolai tanulmányaikat. Szakmai érettségit kiegészítő vizsga sikeres teljesítésével a szakmai érettségi vizsgával vagy szakérettséggel rendelkező személyek egyetemi vagy a szövetségi műszaki főiskolák (ETH) egyikén folytatott tanulmányokba is belekezdhetnek.

Azok a fiatalok, akik a gimnáziumot Svájc-szerte elismert érettségi vizsgával zárták, megkezdhetik tanulmányaikat valamelyik egyetemen, a szövetségi műszaki főiskolákon (ETH), a pedagógiai főiskolákon, vagy – egyéves gyakorlat után – a főiskolákon.

A külföldről Svájcba költözött személy nem kap automatikusan engedélyt a felsőfokú tanulmányok megkezdésére, még akkor sem, ha származási országában jogosult felsőfokú tanulmányai megkezdésére. Szükség esetén a felsőfokú tanulmányok megkezdéséhez szükséges kiegészítő vizsgákat Svájcban is lehet teljesíteni.

Tanulmányi és képzési hozzájárulások

- ▶ www.stipendien.tg.ch
- ▶ [42]

Külföldi diplomák és tanulmányok elismerése

- ▶ www.sbf.admin.ch
- ▶ [44]
- ▶ www.heks.ch/mosaiq-ostschweiz

Felnőttek továbbképzése

- ▶ www.abb.tg.ch
> Bildungszentren
- ▶ www.weiterbildung.ch
- ▶ www.ausbildung-weiterbildung.ch

Bizonyos feltételek mellett a képzéshez vagy a tanulmányokhoz ösztöndíjak vagy hitelek vehetők igénybe. Ezzel kapcsolatban a ►[42] közép- és főiskolákért felelős hivatal képzési hozzájárulásokkal foglalkozó részlegén kaphat tájékoztatást.

A külföldön megszerzett diplomák elismeréséért - szakmai képesítések esetén - az oktatási, kutatási és fejlesztési államtitkárság (SBFI) illetékes. A főiskolákon folytatandó tanulmányok megkezdésének engedélyezésével kapcsolatban a mindenkori főiskola illetékes.

Az is előfordulhat, hogy öt évet meghaladó szakmai tapasztalattal rendelkezik. Ebben az esetben bizonyos feltételek mellett érvényesítheti tapasztalatait, és Svájcban elismert szakmai képesítést szerezhet. Ezzel kapcsolatban a ►[44] felnőttek szakmai képzésében illetékes szakosztálytól (BAE) kaphat tájékoztatást.

A jól képzett bevándorlók számára a HEKS MosaiQ Ostschweiz szakosztály kínál tanácsadást és támogatást (például a diploma elismertetése vagy a felzárkóztató képzés témájában).

Svájcban sok felnőtt továbbképzésen vesz részt annak érdekében, hogy a szakmai tudását javítsa vagy új ismeretekre tegyen szert. Ezeket a képzéseket részben a munkaadó finanszírozza. Annak a személynek, aki a teljes szakmai karrierje során továbbképezi magát, jobb kilátásai vannak arra, hogy saját maga számára is megfelelő munkahelyet találjon, és hosszú távon érvényesülni tudjon a szakmai életben. A lehetőségekkel kapcsolatban érdeklődjön munkaadójánál vagy a thurgauai képzési központok egyikénél.

A táj gondozása és védelme

Fontos élelmiszer-gyártóként Thurgau kanton jelentősen hozzájárul Svájc élelmiszerszükséglete biztosításához. A kanton mezőgazdasága megközelítőleg 8.000 munkavállalójával a thurgauai népgazdaság fontos alkotóelemét képezi. A sokoldalú, illetve ökológiai szempontból értékes mezőgazdaságot támogatni és óvni kell. Természetes környezetünket, erdeinket és vizeinket gondosan óvni kell, továbbá az utasításokat és tilalmakat be kell tartani. Tiltott dolog például a szántóföldeken való áthaladás, a fák károsítása, állatok megijesztése vagy hulladék hátrahagyása a természetben.

A közterületek ápolása

Minden település rendelkezik szabállyal, mely a lakosságot tájékoztatja arról, hogy közterületeken hogyan kell viselkedniük. Ebben elolvashatja például, hogy a hulladékot a hulladéktárolóba kell dobni, tilos szükségtelenül zajt csapni, illetve milyen intézkedéseket kell hoznia annak érdekében, hogy a házi állatok ne legyenek zavaróak. A népességnylvántartó hivataltól elkérheti a szabályzat másolatát.

Hulladékgyűjtés

Svájcban a többi között az üveg 95%-át (évi 350.000 tonna), az alumínium 90%-át (13.000 tonna), a PET-palackok 80%-át (40.000 tonna) és a papír 80%-át (1,2 millió tonna) gyűjtik össze újrahasznosítási céllal.

Hulladék-újrahasznosítás

A háztartásokban a hulladékot a következőképpen gondosan szétválogatják: hulladékégetésben ártalmatlanított szemét, az újrahasznosításban értékesíthető nyersanyagokként, illetve veszélyes hulladékként (mérgező anyagok). Minden településen több gyűjtőhely található, mint például hulladékudvarok, regionális hulladék-átvételi központok (RAZ) vagy privát hulladékkezelő cégek, ahol a szelektíven gyűjtött hulladékot le lehet adni: üveg, papír és karton, PET-palackok, vegyes műanyagok, fémek (alumínium- és bádogdobozok), zöldhulladék, elektromos készülékek, veszélyes hulladék, mint például akkumulátor, olajok

és mérgező anyagok. Bizonyos hulladékokat - mint például elektromos készülékek, akkumulátorok és PET-palackok - az értékesítés helyszíneire is vissza lehet vinni. Ily módon az összegyűjtött hulladék közel felét újrahasznosítják.

Újra nem hasznosítható hulladékok

► [45]

A szemetet, vagyis a nem újrahasznosítható hulladékot begyűjtik, és hulladékégető berendezésben - lehetőleg környezetkímélő módon - elégetik. Hulladékégetés közben hasznosítható hő és áram keletkezik. Szigorúan tilos közterületen bármilyen hulladékot hagyni vagy azt ott tárolni, azt saját kazánban vagy a szabadban elégetni. Tilos folyékony vagy szilárd hulladékot a WC-n keresztül ártalmatlanítani.

A KVA Thurgau és a ZAB szövetségek weboldalain található hulladékhasznosítási naptárak segítségével tájékozódhat arról, hogy a mindenkori településen mely napokon gyűjtik össze a szemetet. Ott azt is megtudhatja, hogy hol kérhet kommunális hulladékzsákokat, illetve mikor viheti el azokat a hulladékgyűjtő helyekre. A szemetet kötelező a KVA Thurgau vagy a ZAB szövetségek hivatalos, díjköteles szeméthyűjtő zsákjaiban gyűjteni, mert Thurgau kantonban a háztartási hulladék ártalmatlanítását ezzel a díjjal egyenlítik ki. Lomtalanításhoz illetékbélyeget lehet vásárolni.

Hulladékkezeléssel kapcsolatos tanácsadás és többnyelvű hulladékhasznosítási naptár, speciális hulladékgyűjtés időpontjai:

- www.kvatg.ch
- www.zab.ch

Kultúra

- ▶ [46]
- ▶ www.museen.tg.ch
- ▶ www.thurgaukultur.ch

Thurgau kanton sokoldalú, decentrális kultúrával tűnik ki a többi kanton közül. A kantonban bőségesen megtalálhatók a kultúra nyomai: számtalan vár, kastély és várom, valamint kolostor, templom és kápolna, továbbá kézműves és ipari javak. A thurgai múzeumokban mindenféle kor történelmi gyűjteménye megtalálható.

Thurgau kantonban a kortárs művészet is virágzik, mely látható például Kreuzlingen, Arbon, Frauenfeld műcsarnokaiban és múzeumaiban vagy a Kartause Ittingen kolostorban.

Thurgauban a zenei élet is pezseg. Az olyan kulturális központok, mint pl. a „Dreispietz”, a „Trösch” és a kreuzlingeni „Bodensee-Arena”, az amriswili Pentorama vagy a fischingeni kolostor, a klasszikus zenétől egészen a musicelegig kínál koncertválasztékot. A jazz rajongóit a frauenfeldi «Generations» nemzetközi jazzfesztivál csábítja. Itt kerül megrendezésre az Openair Frauenfeld is – ami Európa legnagyobb hiphop-fesztiválja.

Aki szereti a színházat, az ellátogat például a weinfeldeni Thurgai Színházba, a határon lévő színházba Kreuzlingenben, a frauenfeldi „5. vágány” színházi

műhelybe vagy ellátogat a rengeteg szabadtéri színpad egyikére.

Sport

- ▶ [47]
- ▶ www.vtstg.ch

Túrázás, kerékpározás, görkorcsolyázás

- ▶ [48]
- ▶ www.thurgauer-wanderwege.ch
- ▶ www.thurgau-bodensee.ch

Thurgau kantonban körülbelül 860 sportegyesület található. Legyen szó akár gyermekekről, fiatalokról, felnőttekről vagy az idősebb korosztályról: a sportok területén széles választékkal rendelkezik. További információt régiója turisztikai irodájában, települése önkormányzatánál vagy a következő címek valamelyikén kaphat.

Svájcban a túrázás a legkedveltebb sporttevékenység. Túrázás közben kapcsolódnak ki az idősebbek és a fiatalok egyaránt, miközben megismerik a tartomány különböző régióit. Thurgau kantonban 1.000 kilométer olyan kijelölt túraútvonal van, melyeket kizárólag kirándulóknak tartanak fenn.

Ezen kívül Thurgau kantonban összesen 900 kilométernyi kijelölt kerékpáros túraútvonal hívogatja azokat, akik biztonságos útvonalakon kerékpáron szeretnék megismerni a legszebb vidékeket, például a Bodeni-tó kerékpáros útvonalain, melyek közvetlenül a part mentén haladnak. Thurgau a legjobb feltételeket kínálja az egysoros görkorcsolya szerelmeseinek is. A különböző lehetőségekről a Thurgau Tourismus irodáiban érdeklődhet.

Egyesületek

- ▶ www.thurgaukultur.ch
- ▶ www.vtstg.ch
- ▶ www.tarjv.ch

Közhasznú elkötelezettség

- ▶ [18], [30], [49–51]
- ▶ www.benevol-jobs.ch
- ▶ www.netzwerk-asyl-tg.ch
- ▶ www.migrationsamt.tg.ch/integration

Svájc lakosságának háromnegyede 15 évnél régebb óta tagja valamelyik egyesületnek vagy közhasznú szervezetnek. Az egyesületekben olyan személyek tevékenykednek, akik közös erővel, önkéntes alapon kívánnak a következő témákban segíteni:

- ▶ a közös érdekek ápolása: sport, kultúra, szabadidős tevékenység stb.
- ▶ valamely törekvés kifejezésre juttatása: diákok szülei, bevándorlók, idősebb személyek stb.
- ▶ szociális és gazdasági területen történő szerepvállalás: szakszervezetek, szakmai szövetségek, érdekképviseleti csoportok stb.

Svájc a szövetségek és egyesületek országa. Az egész ország területén több tízezer egyesület és szövetség van, ebből néhány száz Thurgauban található. Az egyesületek központi szerepet játszanak a kanton életében. Vannak például sportegyesületek, kulturális egyesületek, valamint bevándorlók számára alapított egyesületek, melyek szerteágazó tevékenységi körökben aktívak.

Az egyesületi tagság a helyi életbe való integráció, valamint a thurgai lakossággal való kapcsolatfelvétel szempontjából nagyon előnyös. Az egyesületek minden érdeklődő számára nyitva állnak. Látogassa meg települése honlapját vagy további felvilágosításért forduljon települése helyi egyesületeihez.

A közhasznú elkötelezettség révén kiépítheti közösségi hálózatát, és közvetlenül alakíthatja környezetét. Hosszú távon elköteleződhet szervezeteken keresztül vagy egyes projektek vonatkozásában.

Az önkéntes munkát Thurgau kantonban a ▶[49] Benevol szervezet koordinálja. Tájékozódhat a ▶[30] Svájci Vöröskeresztnél, a ▶[18] Caritas-nál vagy a ▶[50] HEKS-nél is. Ha menekültekkel kíván kapcsolatba lépni, forduljon a thurgai menekültügyi hálózat segítő csoportjaihoz.

A szociális integrációval kapcsolatos ajánlatok áttekintését - bevándorlás/ menekültügy területen - a kanton ►[2] integrációs szakosztályának weboldalán találhat.

Vallás

A svájci szövetségi alkotmány és Thurgau kanton alkotmánya biztosítja a vallási és lelkiismereti szabadságot. Mindenki szabadon dönthet arról, hogy szeretne-e vallást gyakorolni, és ha igen, akkor melyiket. A vallásszabadság ezáltal egyéni jog, melyet mindenki személyes meggyőződése alapján gyakorol. A hatóságok elismerik az egyházak és a vallási közösségek fontos szerepét a társadalomban. A katolicizmus és a protestantizmus mellett az iszlám a harmadik legnagyobb vallási közösség a kantonban. Ezek mellett további vallási csoportok is léteznek. Ezek a közösségek osztoznak a hatóságok azon akaratában, hogy ápolják a párbeszédet a vallások között, és megőrizték a felekezetek közötti békét.

- Thurgau kanton katolikus egyháza: www.kath-tg.ch
- Thurgau kanton evangélikus egyháza: www.evangel-tg.ch
- Az iszlám közösségek összefoglaló szervezete Kelet-Svájcban: www.digo.ch
- Svájci izraelita közösségi szervezet: www.swissjews.ch

Közvetlen demokrácia

Alig van a világban olyan demokrácia, melyben olyan sokan részt vesznek, mint a svájci demokráciában. A politikai jogok, melyet népjogoknak is neveznek, sok mindent magukba foglalnak: szavazati jog, választási jog, kezdeményezés joga és népszavazás joga. A szavazati joggal rendelkező nép így javaslatot tehet arra, hogy az alkotmányt módosítsák (kezdeményezés joga), vagy hogy a parlament által kidolgozott törvényt elutasítsák (népszavazás joga). Ha Svájcban «szuverenitásról» beszélnek, akkor a svájci polgárookra gondolnak.

A politikai jogokat az állam három szintjén gyakorolja: szövetség, kanton, település. A svájci népet évente többször is népszavazásra kérik föl; a kanton és a települések a szavazásokat általában a szövetséggel egy időben bonyolítják le. A Szövetségi Tanácsot, mely a svájci kormány alapja, a parlament választja meg. A parlamentet a nép választja meg, és az két tanácsból áll: a Nemzeti Tanácsból és az Államtanácsból.

Politikai szervek

A választott szerveket gyakran nevezik «tanácsnak». A funkciója abból áll, hogy átgondol, vitázik és javaslatokat terjeszt elő, melyeket a nép elfogadhat vagy elutasíthat.

Három politikai szint

A thurgauai lakosságot évente körülbelül négyszer kérik fel arra, hogy a politikai szintek ügyeiről döntsenek::

- ▶ települési szint (például: színházterem építése)
- ▶ kantoni szint (például: új kantonutca építése)
- ▶ szövetségi szint (például: a rokkantsági biztosításról szóló szövetségi törvény módosítása)

Négy évente választják meg a parlamenti képviselőket és képviselő asszonyokat - települési, kantoni és szövetségi szinten - a parlamentbe vagy a kormányba, valamint a bírókat is a kerületi bíróságra.

Politikai szint	Parlamentáris szint	Kormány szint
Thurgau közösség	Közösségi gyűlés	Közösségi tanács
Thurgau kanton	Nagytanács	Kormánytanács
Svájci Államszövetség	Nemzeti Tanács és Államtanács	Szövetségi Tanács

Külföldi személyek politikai jogai

► [33]

Ha Ön nem svájci nemzetiségű, akkor Thurgau kantonban és a thurgau közösségben nincs szavazati és választási joga. Az egyes közösségek lehetővé teszik a külföldiek számára, hogy tanácsadó szavazattal részt vegyenek a közösségi gyűléseken. Kivételt képez a katolikus egyház, ahol a külföldi származású személyek is igényelhetnek szavazati jogot. Az iskolai közösségnek tanácsadó szavazati részvételt igényelhet.

A politikai részvétel más formái

► [51]

A politikai jogok mellett számos más lehetőség is rendelkezésre áll arra, hogy részt vegyen a közéletben és befolyásolja a közösség jövőjét. Tevékenykedhet például lakossági érdekképviselői egyesületben, helyi egyesületben, szakmai szervezetben, sportklubban, tanácsadó bizottságban vagy politikai pártban.

A felnőtt külföldiek vagy kiskorú személyek a svájci állampolgárokhoz hasonlóan petíciós joggal rendelkeznek. A petíciós jog mindenkinek lehetőséget ad arra, hogy kérdéseket, javaslatokat, kritikát vagy panaszt intézzon a hatóságokhoz. Előfordulhat, hogy ezek az állami szervezeteknél hozott döntéseket befolyásolják.

Állampolgárság megszerzése

► [33]

A kantonban minden évben körülbelül 800 – 1.000 fő szerez állampolgárságot, és ezáltal teljes politikai részvételi jogot szereznek: szavazati és választási jogot a település, a kanton és a szövetség szintjén. A 15 évnél idősebb, Thurgau kantonban élő svájci lakosság 12%-a kettős állampolgár. A svájci állampolgári jogok megszerzése személyes döntés és akaratnyilvánítás. Ennek feltétele a megfelelő integráció helyi, kantoni és svájci viszonyok között. Thurgau kantonban az állampolgárság megszerzésének minimális feltétele az igazolt német nyelvtudás: B2 - szóban, illetve B1 - írásban. A német nyelvtanfolyamok szervezőinek és az elismert bizonyítványok listáját a következő weboldalon találja:

► www.migrationsamt.tg.ch/integration

A település szívesen tájékoztatja önt az állampolgárság megszerzésének feltételeiről.

A következőkben felsorolt intézmények további információval szolgálhatnak azokkal a témákkal kapcsolatban, melyekre a fejezetekben a mindenkori ►számozás hivatkozik.

- ▶ [1] **Migrationsamt des Kantons Thurgau (Thurgau kanton Migrációs Hivatala)**
Langfeldstrasse 53a
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 67 67
migrationsamt@tg.ch
www.migrationsamt.tg.ch
- ▶ [2] **Fachstelle Integration des Kantons Thurgau (Thurgau kanton integrációs szakosztálya)**
Bahnhofplatz 65
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 39 88
integration.mia@tg.ch
www.migrationsamt.tg.ch/integration
- ▶ [3] **Kompetenzzentrum Integration Bezirk Frauenfeld (Frauenfeld kerület integrációs kompeten-ciaközpontja)**
Kasernenplatz 4
8500 Frauenfeld
Tel. 052 724 56 60
agi@stadtfrauenfeld.ch
www.agi.frauenfeld.ch
- ▶ [4] **Kompetenzzentrum Integration Bezirk Kreuzlingen (Kreuzlingen kerület integrációs kompeten-ciaközpontja)**
Marktstrasse 4, 8280 Kreuzlingen
Tel. 071 677 62 34
zeljka.blank@kreuzlingen.ch
www.kreuzlingen.ch
- ▶ [5] **Kompetenzzentrum Integration Bezirk Weinfelden (Weinfelden kerület integrációs kompeten-ciaközpontja)**
Pestalozzistrasse 14,
8570 Weinfelden
Tel. 071 622 04 06,
andrea.keller@koibw.ch
www.koibw.ch
- ▶ [6] **Kompetenzzentrum Integration Oberthurgau (Oberthurgau régió integrációs kompeten-ciaközpontja)**
Hauptstrasse 12
9320 Arbon
Tel. 071 454 77 56
franziska.schoeni@oberthurgau.ch
www.oberthurgau.ch
- ▶ [7] **Fachstelle Integration Romanshorn (Romanshorn integrációs szakosztálya)**
Konsumhof 3, Postfach 36
8590 Romanshorn
Tel. 058 346 83 31
marian.brenner@romanshorn.ch
www.romanshorn.ch
- ▶ [8] **Fachstelle Integration Amriswil (Amriswil integrációs szakosztálya)**
Arbonerstrasse 2
8580 Amriswil
Tel. 071 414 12 34
integrationsstelle@amriswil.ch
www.amriswil.ch
- ▶ [9] **Fachstelle Integration Arbon (Arbon integrációs szakosztálya)**
Wallhallastrasse 2
9320 Arbon
Tel. 071 447 61 63
lukas.feierabend@arbon.ch
www.arbon.ch
- ▶ [10] **Klubschule Migros (Migros klubiskola)**
Bahnhofplatz 70–72, Passage
8500 Frauenfeld
Tel. 058 712 44 50
www.klubschule.ch
- ▶ [11] **ARGE Integration Ostschweiz**
Rorschacherstrasse 1, Postfach 61
9004 St. Gallen
Tel. 0848 28 33 90
verdi@arge.ch
www.arge.ch
- ▶ [12] **Bibliothek der Kulturen (Kultúrák könyvtára)**
Promenadenstrasse 12
8510 Frauenfeld
info@bibliothekderkulturen.ch
www.bibliothekderkulturen.ch

- ▶ [13] **Mieterinnen- und Mieterverband Ostschweiz (*Bérlők Egyesülete, Kelet-Svájc*)**
 Webergasse 21
 9000 St. Gallen
 Tel. 071 222 50 29
 ostschweiz@mieterverband.ch
 www.mieterverband.ch/mv-os.html
- ▶ [14] **Strassenverkehrsamt des Kantons Thurgau (*Thurgau kanton közúti közlekedési hivatala*)**
 Moosweg 7a
 8500 Frauenfeld
 Tel. 058 345 36 36,
 www.stva.tg.ch
- ▶ [15] **Sozialversicherungszentrum Thurgau (SVZTG) (*Thurgau kanton társadalombiztosítási központja*)**
 St. Gallerstrasse 11
 8501 Frauenfeld
 Tel. 058 225 75 75
 info@svztg.ch
 www.svztg.ch
- ▶ [16] **Amt für Wirtschaft und Arbeit des Kantons Thurgau (*Thurgau kanton Gazdasági és Munkügyi Hivatala*)**
 Promenadenstrasse 8
 8510 Frauenfeld
 awa@tg.ch
 www.awa.tg.ch
- ▶ [17] **Sozialamt des Kantons Thurgau (*Thurgau kanton Szociális Hivatala*)**
 Promenadenstrasse 16
 8510 Frauenfeld
 Tel. 058 345 68 20
 info.soa@tg.ch
 www.sozialamt.tg.ch
- ▶ [18] **Caritas Thurgau (*Caritas Thurgau*)**
 Franziskusweg 3
 8570 Weinfelden
 Tel. 071 626 11 81
 thurgau@caritas.ch
 www.caritas-thurgau.ch
- ▶ [19] **Benefo-Stiftung (*Benefo Alapítvány*)**
 Zürcherstrasse 149
 8500 Frauenfeld
 Tel. 052 723 48 20
 benefo@benefo.ch
 www.benefo.ch
- ▶ [20] **Steuerverwaltung Thurgau (*Thurgau kanton adóhivatala*)**
 Schlossmühlestrasse 15
 8510 Frauenfeld
 Tel. 058 345 30 30
 info.sv@tg.ch
 www.steuerverwaltung.tg.ch
- ▶ [21] **Thurgauer Gewerkschaftsbund (TGGB) (*Thurgau Szakszervezeti Szövetség*)**
 Hohenzornstrasse 4
 8500 Frauenfeld
 Tel: 052 720 50 15
 info@tggb.ch
 www.tggb.ch
- ▶ [22] **Eidgenössisches Büro für die Gleichstellung von Frau und Mann (EGB) (*Női és Férfi Egyenjogúsági Szövetségi Hivatal*)**
 Schwarzorstrasse 51
 3003 Bern
 Tel. 058 462 68 43
 ebg@ebg.admin.ch
 www.ebg.admin.ch
- ▶ [23] **Eidgenössische Kommission gegen Rassismus (EKR) (*Rassizmus elleni szövetségi bizottság*)**
 Inselgasse 1
 3003 Bern
 Tel. 058 464 12 93
 ekr-cfr@gs-edi.admin.ch
 www.ekr.admin.ch
- ▶ [24] **Arbeitsinspektorat des Kantons Thurgau (*Thurgau kanton munkügyi felügyelete*)**
 Bahnhofplatz 65
 8510 Frauenfeld
 Tel. 058 345 56 30
 arbeitsinspektorat@tg.ch
 www.awa.tg.ch
- ▶ [25] **Perspektive Thurgau (*Lehetőségek Thurgauban*)**
 Schützenstrasse 15, Postfach 297
 8570 Weinfelden
 Tel. 071 626 02 02
 info@perspektive-tg.ch
 www.perspektive-tg.ch

- ▶ [26] **Selbsthilfe Thurgau (Thurgau Önségítő Szolgálat)**
Freiestrasse 10, Postfach 429
8570 Weinfelden
Tel. 071 620 10 00
info@selbsthilfe-tg.ch
www.selbsthilfe-tg.ch
- ▶ [27] **Amt für Gesundheit des Kantons Thurgau (Thurgau kanton Egészségügyi Hivatala)**
Promenadenstrasse 16
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 68 40
gesundheit@tg.ch
www.gesundheit.tg.ch
- ▶ [28] **Spitex Verband Thurgau (Spitex Szövetség Thurgau)**
Freiestrasse 6
8570 Weinfelden
Tel. 071 622 81 31
info@spitextg.ch
www.spitextg.ch
- ▶ [29] **Pro Senectute Thurgau**
Rathausstrasse 17, Postfach 292
8570 Weinfelden
Tel. 071 626 10 80
info@tg.prosenectute.ch
www.tg.prosenectute.ch
- ▶ [30] **Schweizerisches Rotes Kreuz Kanton Thurgau (Thurgau kanton svájci Vöröskereszt szervezete)**
Rainweg 3
8570 Weinfelden
Tel. 071 626 50 80
geschaeftsstelle@srk-thurgau.ch
www.srk-thurgau.ch
- ▶ [31] **Pro Infirmis Thurgau-Schaffhausen (Pro Infirmis, Thurgau-Schaffhausen)**
Marktstrasse 8
8501 Frauenfeld
Tel. 058 775 22 35
thurgau@proinfirmis.ch
www.proinfirmis.ch
- ▶ [32] **Heilpädagogische Früherziehung Thurgau (Thurgau gyógy-pedagógiai korai nevelés)**
Thundorferstrasse 3
8500 Frauenfeld
Tel. 052 722 20 17
info@hfe-tg.ch
www.hfe-tg.ch
- ▶ [33] **Amt für Handelsregister und Zivilstandswesen des Kantons Thurgau (Thurgau kanton cégjegyzéke és Anyakönyvi Hivatala)**
Bahnhofplatz 65
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 70 70
sekretariat.hz@tg.ch
www.hz.tg.ch
- ▶ [34] **HOT Homosexuelle Organisation Thurgau (HOT Homoszexuális szervezet Thurgau)**
Wilerstrasse 3
9545 Wängi
info@hot-tg.ch
www.hot-tg.ch
- ▶ [35] **Beratungsstelle für gewaltbetroffene Frauen Thurgau (Erőszakot elszenvedett nők thurgau tanácsadó központja)**
Oberstadtstrasse 7, Postfach 1002
8500 Frauenfeld
Tel. 052 720 39 90
kontakt@frauenberatung-tg.ch
www.frauenberatung-tg.ch
- ▶ [36] **Fachstelle Häusliche Gewalt (Családon belüli erőszak elleni szakosztály)**
Kantonspolizei Thurgau
Dunantstrasse 14
8570 Weinfelden
Tel. 052 728 24 50
fachstellehg@kapo.tg.ch
www.kapo.tg.ch
- ▶ [37] **Konflikt. Gewalt – Gewaltberatung für Männer, Frauen und Jugendliche (Erőszak elleni tanácsadás férfiaknak, nőknek és fiataloknak)**
Gaswerkstrasse 15
8750 Weinfelden
Tel. 078 778 77 80
kontakt@konflikt-gewalt.ch
www.konflikt-gewalt.ch
- ▶ [38] **Amt für Volksschule des Kantons Thurgau (Thurgau kanton Népiskolai Hivatala)**
Spannerstrasse 31
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 57 70
info@av.tg.ch
www.av.tg.ch

- ▶ [39] **Amt für Berufsbildung und Berufsberatung des Kantons Thurgau (*Thurgau kanton Szakképzési és Foglalkoztatási Tanácsadó Hivatala*)**
Grabenstrasse 5, 8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 59 30
abb@tg.ch, www.abb.tg.ch
- ▶ [40] **Kontaktstelle Heimatliche Sprache und Kultur (HSK) des Kantons Thurgau (*Thurgau kanton Anyanyelvi és Kulturális Kapcsolattartó Központja*)**
Amt für Volksschule
Spannerstrasse 31, 8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 58 14
priska.reichmuth@tg.ch
www.av.tg.ch
- ▶ [41] **Amt für Mittel- und Hochschulen des Kantons Thurgau (*Thurgau kanton közép- és főiskolákért felelős hivatala*)**
Grabenstrasse 11
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 58 30
amh@tg.ch
www.amh.tg.ch
- ▶ [42] **Amt für Mittel- und Hochschulen des Kantons Thurgau- Abteilung Ausbildungsbeiträge (*Thurgau kanton közép- és főiskolákért felelős hivatala – képzési hozzájárulásokkal foglalkozó részleg*)**
Grabenstrasse 11
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 58 38
amh@tg.ch
www.stipendien.tg.ch
- ▶ [43] **Thurgauisch-Schaffhauserisch-Maturitätsschule für Erwachsene (*Felnöttek számára érettségit kínáló thurgauisch-schaffhauseni középiskola*)**
Neuhauserstrasse 7
8500 Frauenfeld
Tel. 058 345 51 00
administration@tsme.ch
www.tsme.ch
- ▶ [44] **Fachstelle Berufsabschluss für Erwachsene (BAE) (*Felnöttek szakmai képzésében illetékes szakosztály*)**
Amt für Berufsbildung und Berufsberatung
Grabenstrasse 5
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 59 55
bae@tg.ch, www.abb.tg.ch
- ▶ [45] **Amt für Umwelt des Kantons Thurgau (*Thurgau kanton Környezeti Hivatala*)**
Verwaltungsgebäude
Promenadenstrasse 8
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 51 51
umwelt.afu@tg.ch
www.umwelt.tg.ch
- ▶ [46] **Kulturamt Thurgau (*Thurgau kanton Környezeti Hivatala*)**
Grabenstrasse 11
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 73 73
kulturamt@tg.ch
www.kulturamt.tg.ch
- ▶ [47] **Sportamt Thurgau (*Thurgau Sportügyi Hivatala*)**
Zürcherstrasse 177
8510 Frauenfeld
Tel. 058 345 60 00
sportamt@tg.ch
www.sportamt.tg.ch
- ▶ [48] **Thurgau Tourismus (*Thurgau turizmus*)**
Friedrichshafenerstrasse 55a
8590 Romanshorn
Tel. 071 531 01 31
info@thurgau-bodensee.ch
www.thurgau-bodensee.ch
- ▶ [49] **Benevol Thurgau**
Freiwilligenzentrum
Freiestrasse 10
8570 Weinfelden
Tel. 071 622 30 30
info@benevol-thurgau.ch
www.benevol-thurgau.ch
- ▶ [50] **HEKS -Hilfswerk der Evangelischen Kirchen Schweiz (*A svájci evangélikus egyház segélyszervezete*)**
Regionalstelle Ostschweiz
Weinfelderstrasse 11
8580 Amriswil
Tel. 071 410 16 84
heks_ostschweiz@heks.ch
www.heks.ch

- ▶ [51] **Politische Parteien im Kanton Thurgau (*Politikai pártok Thurgau kantonban*)**
- ▶ Christlichdemokratische Volkspartei (CVP)
-*Kereszténydemokrata Néppárt (CVP)*
www.cvp-thurgau.ch
 - ▶ Sozialdemokratische Partei (SP)
-*Szociáldemokrata Párt (SP)*
www.spthurgau.ch
 - ▶ Freisinnig-Demokratische Partei (FDP)
-*Szabad Demokrata Párt (FDP)*
www.fdp-tg.ch
 - ▶ Schweizerische Volkspartei (SVP)
-*Svájci Néppárt (SVP)*
www.svp-thurgau.ch
 - ▶ Bürgerliche Demokratische Partei Schweiz (BDP)
-*Svájci Polgári Demokrata Párt (BDP)*
www.bdp.info/tg
 - ▶ Die Grünen
-*Zöldek*
www.gruene-tg.ch
 - ▶ Grünliberale Partei (GLP)
-*Zöld Liberális Párt (GLP)*
www.tg.grunliberale.ch
 - ▶ Eidgenössisch-Demokratische Union (EDU)
-*Szövetségi Demokratikus Unió (EDU)*
www.edu-tg.ch
 - ▶ Evangelische Volkspartei (EVP)
-*Evangélikus Néppárt (EVP)*
www.evp-thurgau.ch

Kiadó, grafika

Thurgau kanton Migrációs Hivatala,
integrációs szakosztály

Nyomda

Ströbele Kommunikation, Romanshorn

Ábrák

Thurgau kanton állami kancelláriája
Thurgau Tourism
Pixabay.com

Vészhelyzeti hívószámok Svájcban

Általános vészhívás

(külföldi SIM-kártyával is)..... 112

Rendőrség..... 117

Tűzoltóság (tűz, víz, gáz)..... 118

Közegészségügy/mentőszolgálat144

Lelkisegély-szolgálat

(mentális vészhelyzet).....143

Toxicológiai információs központ

(mérgezés).....145

Gyermek- és ifjúságügyi vészhívó: 147

Vészhelyzet esetén:

- ▶ Őrizze meg a nyugalmát.
- ▶ Azonosítsa a veszélyt.
- ▶ Vonuljon biztonságos helyre.
- ▶ Értesítse a mentőszolgálatot.
- ▶ Nyújtson segítséget.